

L'àrea Salut i Comunitat

En el marc de la FCVS, Salut i Comunitat és una Àrea que treballa amb l'objectiu de fomentar, promocionar i posar en valor el voluntariat en l'àmbit de la salut, tot entenent la salut no només com la mera absència de malaltia, sinó com un estat de complet benestar físic, mental i social, resultat de factors de naturalesa sovint estructural.

A Salut i Comunitat ens nodrim d'una gran varietat de perspectives i mirades:

- La perspectiva comunitària
- El model bio-psico-social
- L'atenció centrada en la persona
- La visibilització i centralitat de les cures
- L'acompanyament respectuós a les persones grans
- L'acompanyament respectuós en l'etapa de final de vida i de dol
- La perspectiva interseccional

Totes elles influencien i travessen cadascuna de les nostres actuacions.

A l'Àrea treballem amb 5 eixos:

- 1) Els assessoraments, acompanyaments i derivacions de persones voluntàries, entitats i centres de salut.
- 2) La formació i la promoció de la recerca: en espais de reflexió i participació, a través de cursos, jornades i publicacions, pensats per persones voluntàries, tècniques i coordinadores de voluntariat, i professionals de l'àmbit salut
- 3) Una determinada representació i incidència política en nom de les entitats

- 4) L'impuls, el disseny i la posada en marxa de nous programes de voluntariat en l'àmbit de la salut, com ara el programa d'acompanyaments mèdics Grans Actius, o el programa d'acompanyament nocturn a persones ingressades en centres de salut Voluntariat de Nit.
- 5) I sobretot, **el treball en xarxa amb les entitats**, que funciona per línies de treball, projectes anuals amb i per totes les entitats, que tenen un principi i un final. Aquest treball en xarxa genera uns recursos a disposició del conjunt d'organitzacions que treballen per la salut de les persones ateses. Treballem en reunions virtuals, amb un marc general definit per la FCVS, en resposta a necessitats expressades per les entitats, i territorialitzant al màxim les nostres actuacions. Intentem arribar a tots els territoris, amb el format virtual o prioritzant territoris concrets en algunes de les actuacions.

Treball en xarxa 2022. Línies de treball i recursos

En el marc de l'eix de treball 5, seguidament presentem les línies de treball i recursos a disposició de les entitats per aquest 2022.

a) Exposició itinerant de fotografies "Imatges de cura. Voluntariat i Salut"

QUÈ ÉS

Imatges de Cura. Voluntariat i Salut és una exposició itinerant de fotografies i textos que retrata les múltiples formes del treball de cura de les persones voluntàries i entitats socials, en l'àmbit de la salut. Una de les tasques més importants d'aquestes persones i entitats és la de proporcionar espais i moments de respir per persones que cuiden familiars amb malaltia o dependència.

Han participat en la creació i estan representades 14 entitats de salut de tot Catalunya.

OBJECTIUS

- Dignificar i donar visibilitat al treball de cures, tant les que proporcionen les persones que cuiden familiars, com les que proporcionen les persones voluntàries.
- Promoure la corresponsabilitat de tothom en el treball de cures, per tal que progressivament deixi de ser un àmbit altament feminitzat.
- Sensibilitzar la ciutadania sobre la importància de la tasca del voluntariat en salut com a eina que permet el suport a les persones cuidadores.
- Animar la ciutadania a involucrar-se en projectes de voluntariat en salut, tot evidenciant-ne el benefici emocional que en treuen tant les persones ateses com les persones cuidadores.

COM FUNCIONA LA PARTICIPACIÓ DE LES ENTITATS

L'exposició és itinerant i està a disposició de forma gratuïta per les entitats, els centres de salut, els centres educatius i els equipaments públics que la sol·licitin.

Si la teva organització vol disposar de la exposició, pots seguir les següents passes:

1. Escribeu un correu a salut@voluntaris.cat, detallant:
 - les motivacions que t'animen a fer-nos la sol·licitud
 - el període de temps durant el qual vols disposar de la exposició
 - el lloc on la vols posar
2. Des de la FCVS, et contestarem i et direm quina és la disponibilitat de la exposició pel període que has demanat, i t'enviarem uns documents per omplir (inclou possible fiança per fer front a eventuais desperfectes).
3. Un cop ens tornis els documents omplerts, pots venir a buscar la exposició als nostres despatxos al carrer Grassot 3 de Barcelona. Has de tenir en compte les dimensions de l'estructura. Per això, et recomanem que llegeixis amb antelació el document d'instruccions.
4. Un cop hagi acabat el període, ens tornaràs la exposició, sempre als nostres despatxos. Un cop comprovada la absència de desperfectes, et tornarem la fiança via transferència bancària.

b) Recurs virtual “Salut mental i voluntariat en línia”

QUÈ ÉS

El servei “Salut Mental i Voluntariat en línia” és un recurs virtual que es pot trobar en aquest enllaç <https://voluntaris.cat/recursos/salut-mental-i-voluntariat-en-linia/> a disposició de:

- Tota la xarxa d'entitats socials
- Totes les persones voluntàries i aspirants voluntàries amb problemàtiques lligades a la salut mental (problemàtiques prèvies o sorgides arran de la situació d'aïllament social no volgut provocada per la pandèmia).
- Les responsables de voluntariat de les entitats que tinguin dubtes o preguntes a l'hora d' incloure a persones amb problemàtiques lligades a la salut mental (tant prèvies, com sorgides arran de la situació d'aïllament causat per la pandèmia) dins dels seus equips de voluntariat.

VOLUNTARIES.cat

LÍNIES DE TREBALL I RECURSOS 2022 DE L'ÀREA SALUT I COMUNITAT

El recurs funciona de la següent manera:

- 1) Les consultes es redirigirien des del web a l'Àrea de Salut i Comunitat de la FCVS.
- 2) Un cop l'Àrea rebí la consulta, s'enviarà un correu electrònic a la persona o entitat que ha enviat la consulta, amb indicacions sobre el marge de temps de resposta.
- 3) Durant aquest temps, el Grup Assessor en Voluntariat i Salut Mental de l'Àrea de Salut i Comunitat FCVS formularà - a distància i col·lectivament- una resposta a la consulta.
- 4) Un cop redactada la resposta, la responsable tècnica de l'Àrea contactarà per correu electrònic o videotrucada la persona o entitat que ha fet la consulta i li facilitarà la resposta, obrint així un canal de diàleg amb ella. Des de l'Àrea es farà un seguiment periòdic del cas, sempre a distància.

OBJECTIU

Fomentar la igualtat d'oportunitats i de tracte de les persones amb problemàtiques lligades a la salut mental en el sector del voluntariat, tot pal·liant els efectes de la pandèmia sobre la salut mental de les persones voluntàries i aspirants voluntàries.

COM FUNCIONA LA PARTICIPACIÓ DE LES ENTITATS

Les entitats poden:

- Formar part del grup assessor (es requereix coneixement en salut mental) **Si vols formar part del grup assessor que contesta a les consultes, si us plau envia un correu a salut@voluntaris.cat**
- Col·laborar en la difusió de l'eina
- Utilitzar l'eina

c) Projecte d'aprenentatge i servei amb la facultat de medicina UAB "La mirada de la professional en salut cap al fet voluntari en salut mental"

QUÈ ÉS

L'Aprenentatge i Servei (ApS endavant) és una proposta educativa on els i les estudiants es formen mitjançant la participació en un projecte orientat a resoldre una necessitat real en una comunitat i millorar, així, les condicions de vida de les persones o la qualitat del medi ambient.

Quina és la necessitat que tenim a l'àrea Salut i Comunitat FCVS? Aprofundir la reflexió sobre voluntariat i salut mental, tot intentant trobar resposta a la pregunta "com hem d'estar per fer voluntariat?"

L'ApS es desenvoluparà de setembre 2022 a gener 2023. Dues estudiants de l'assignatura de metodologia qualitativa en ciències de la salut de la Facultat de Medicina UAB entraran en contacte amb una entitat federada a la FCVS que NO tingui representació en l'exposició "Imatges de cura. Voluntariat i Salut".

Les estudiants observaran algunes tasques d'acompanyament emocional fet per voluntàries d'aquesta entitat a persones ateses.

Després d'observar aquesta forma de cura, les estudiants realitzaran 3 entrevistes en profunditat cadascuna a les voluntàries, per tal de donar resposta a la pregunta.

La recerca de les estudiants es traduirà en un annex físic a l'exposició on es parla de l'acompanyament fet per voluntàries a l'entitat. Aquesta entitat tindrà ara la seva representació en l'exposició.

OBJECTIUS

- Generar una pedagogia del voluntariat en l'acadèmia, per tal que les futures professionals en salut puguin tenir coneixement i valorar la tasca del voluntariat en salut abans de començar a treballar en els centres de salut.
- Produir coneixement acadèmic sobre el fet voluntari, i sobre el seu nivell de professionalització.

COM FUNCIONA LA PARTICIPACIÓ DE LES ENTITATS

Si com a entitat treballes de forma transversal el tema de la salut mental de les persones voluntàries i les persones ateses, t'interessa que futures professionals de salut coneguin la teva entitat, i vols tenir representació en l'exposició, contacta'ns a salut@voluntaris.cat

Les tasques que l'entitat haurà d'assumir seran: organització de l'agenda d'observacions i entrevistes, gestió dels documents de protecció de dades, i supervisió del projecte, juntament amb la tècnica de la FCVS.

d) Espais de trobada “La salut mental en l'acció voluntària”

QUÈ ÉS

Els espais de trobada són trobades temàtiques mensuals entre entitats i centres de salut, de formació i intercanvi horitzontal i sobre temes que proposen les entitats. Les sessions són dinamitzades per la FCVS.

OBJECTIU

Generar contingut comú i compartit sobre temes d'interès pel conjunt de la xarxa, en matèria de voluntariat i salut mental.

COM FUNCIONA LA PARTICIPACIÓ DE LES ENTITATS

Les entitats poden:

- Participar en el grup motor dels Espais: contribuir a escollir els temes i participar activament a les sessions
- Participar com a públic en les sessions que més t'interessin

Si vols formar part del grup motor i/o participar en alguna de les sessions, si us plau omple el formulari que trobes en el següent enllaç

<https://forms.gle/oASFPNGviEWaktLi8>

1. La primera sessió es dedicarà a recollir propostes de temes a tractar, i serà el **divendres 4 de març a les 12h**
2. Després d'aquesta primera sessió, des de l'àrea calendaritzarem els temes de les sessions. **Les sessions seran en línia de 12h a 14h (màxim) els següents divendres: 1 abril, 6 maig, 3 juny, 1 juliol, 9 setembre i 4 novembre**
3. Dues setmanes abans de cada sessió t'enviarem informacions sobre la sessió i el formulari d'inscripció.

e) Organització de la XVII Jornada Catalana de Voluntariat i Salut "Voluntariat social i salut mental: fem front en xarxa a la pandèmia silenciosa"

QUÈ ÉS

Les Jornades Catalanes de Voluntariat i Salut s'organitzen conjuntament amb un grup promotor d'entitats federades i col·laboradores de la FCVS.

Ja compten amb setze edicions, i han estat acollides per hospitals de la xarxa pública de salut i per universitats.

Les Jornades posen en comú any rere any experiències i bones pràctiques de voluntariat en l'àmbit de la salut. Aborden temes d'actualitat, fomenten el voluntariat i proporcionen eines pràctiques i teòriques per millorar-ne el desenvolupament.

Impliquen a persones voluntàries, responsables de voluntariat, personal tècnic, professionals de la salut i alumnat universitari d'infermeria, medicina, treball social, entre d'altres, que durant la seva carrera professional s'aproparan, d'una manera o d'una altra, al voluntariat en àmbit salut.

El valor afegit d'aquest esdeveniment és l'espai de treball en xarxa que es crea amb les entitats socials, els centres de salut, les administracions públiques i les empreses patrocinadores.

Persones destinatàries :

- ✓ Voluntariat
- ✓ Responsables de voluntariat
- ✓ Professionals de la salut
- ✓ Alumnat i professorat universitari
- ✓ Persones i organitzacions interessades en la temàtica

La Jornada d'enguany es proposa com a objectiu general facilitar suport, continguts i eines a totes les organitzacions de salut per poder fer front a la que des de fa un temps s'anomena "la pandèmia silenciosa": l'enorme difusió de trastorns mentals de menor o major gravetat, sobretot entre les dones i la població infanto juvenil, difusió que ja es donava abans de la pandèmia, i que ara ha arribat a nivells preocupants.

La Jornada tindrà lloc un divendres i un dissabte d'octubre al matí (a confirmar) a Lleida (lloc exacte a confirmar) i en format híbrid (presencial + streaming + virtual)

OBJECTIU

- Transversalitzar el tema de la salut mental per tal que deixi progressivament de considerar-se un aspecte a treballar només per part de les organitzacions que es dediquen expressament a aquest àmbit d'intervenció.
- Dotar les persones voluntàries, responsables de voluntariat, professionals de salut i alumnat universitari en ciències de la salut d'eines útils per millorar la seva tasca diària.
- Compartir recursos, perspectives, estratègies, bones pràctiques i sabers sobre salut mental entre les entitats socials i els centres de salut, per tal d'atendre de forma més acurada les seves persones usuàries.
- Sensibilitzar en matèria antiestigma les entitats socials i els centres de salut, per afavorir l'accessibilitat dels programes de voluntariat.

Actuem per tant a dues bandes:

- ✓ la de les persones ateses per entitats i centres de salut
- ✓ la de les persones cuidadores: les cuidadores no remunerades, i les professionals remunerades i voluntàries de les entitats i centres de salut.

COM FUNCIONA LA PARTICIPACIÓ DE LES ENTITATS

Les entitats poden:

- Formar part del comitè organitzador, on poden col·laborar en l'organització prèvia de la Jornada (logística, cerca de ponents, proposta de tallers, contacte amb universitats per reconeixement de crèdits...) Les sessions seran en línia de 12h a 14h (màxim) els següents dies: divendres 11 març, divendres 8 abril, divendres 13 maig, dijous 9 juny, divendres 8 juliol, divendres 16 setembre i divendres 7 octubre

Si vols formar part del comitè organitzador, si us plau omple el formulari que trobes en el següent enllaç

<https://forms.gle/3sLqxcCVTpJXTbG28>

- Generar contingut previ. Escriure un article sobre el tema, que es publicarà abans de la Jornada.
- Fer difusió de la Jornada
- Participar a la Jornada